

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความนิยมของประชาชนที่มีต่อนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดเพชรบุรี

Factors Influencing Public Popularity Toward Local Politicians in Phetchaburi Province

ดาวนภา เกตุทอง¹ พระสมุห์อาคม อาคมธีโร² และอนุชา พละกุล³

Dawnapa Kettong, Phrasamu Arkom Arkamatheero and Anucha Bhalakula

Received: October 01, 2025

Revised: April 22, 2026

Accepted: April 23, 2026

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาบริบท สภาพปัจจุบันด้านความนิยมของประชาชนที่มีต่อนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดเพชรบุรี 2) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความนิยมของประชาชนที่มีต่อนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดเพชรบุรี 3) นำเสนอรูปแบบการเสริมสร้างความนิยมของประชาชนที่มีต่อนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดเพชรบุรี ใช้การวิจัยแบบผสมผสานวิธี ได้แก่ การวิจัยเชิงคุณภาพ ด้วยแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญด้วยวิธีเจาะจง 17 คน และการวิจัยเชิงปริมาณ ด้วยแบบสอบถาม มีประชากร 11,550 คน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย ได้กลุ่มตัวอย่าง 387 คน พบค่า ดัชนีความสอดคล้องที่ 1.00 และได้ค่าความเชื่อมั่น 0.956 เครื่องมือวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ สถิติพรรณนา ค่าสถิติสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นอย่างง่าย ผลการวิจัย พบว่า 1) บริบท สภาพปัจจุบันด้านความนิยมของประชาชน ได้แก่ ภูมิหลังของนักการเมือง สืบทอดอำนาจทางการเมืองแบบเครือญาติ สภาพเศรษฐกิจรอบครัว เชื่อมโยงจากรุ่นสู่รุ่น และอิทธิพลทางการเมือง แบบระบบอุปถัมภ์และระบบราชการ ความนิยมของประชาชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.28$) 2) ปัจจัยที่ส่งผลต่อความนิยมของประชาชน ได้แก่ ด้านค่านิยมสถานะทางสังคม (X_{21}) ด้านลักษณะนิสัยของนักการเมือง (X_{22}) ด้านความสัมพันธ์กับเครือข่าย (X_{24}) มีความสัมพันธ์แบบพหุคูณ กับ ปัจจัยที่ส่งผลต่อความนิยมของประชาชนที่มีต่อ

¹⁻³ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย; Mahachulalongkornrajavidyalaya University

Corresponding author, e-mail: dawnapaket2099@gmail.com, Tel. 098-756-0811

นักการเมืองท้องถิ่น (Y) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.000 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ เป็น .611 และสามารถพยากรณ์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความนิยมของประชาชนที่มีต่อนักการเมืองท้องถิ่น ได้ร้อยละ 37.3 มีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานเท่ากับ .20 ร่วมกันพยากรณ์ความนิยมของนักการเมืองท้องถิ่น (Y) ได้ร้อยละ 45.0 3) รูปแบบการเสริมสร้างความนิยมของประชาชน ได้แก่ ความเชื่อมั่นและการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นตามระบอบประชาธิปไตย เคารพกฎ กติกา และระเบียบเพื่อยุติข้อพิพาท และการแสดงออกเชิงวิพากษ์วิจารณ์ทางการเมืองเชิงสร้างสรรค์ตามหลักประชาคม การเสริมสร้างความนิยมโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.37$)

คำสำคัญ: ความนิยม, ประชาชน, นักการเมืองท้องถิ่น

Abstract

The purposes of this research article were 1) to study the context and current state of public popularity toward local politicians in Phetchaburi Province; 2) to study the factors influencing public popularity toward local politicians in Phetchaburi Province; and 3) to propose a model for enhancing public popularity toward local politicians in Phetchaburi Province. A mixed-methods research approach was used, combining qualitative research through structured interviews with 17 key informants and quantitative research using questionnaires. The population consisted of 11,550 people, and simple random sampling resulted in a sample of 387 individuals. The content validity index was 1.00, and the reliability coefficient was 0.956. Data analysis tools included descriptive statistics, Pearson correlation coefficient, and simple linear regression analysis. The research findings revealed that 1) in terms of the current context regarding public popularity included the politician's background, kinship-based political succession, family economic conditions passed down through generations, and the influence of patronage and bureaucratic systems. Overall, public popularity was at a high level ($\bar{X} = 4.28$); 2) factors influencing public popularity, namely social status values (X_{21}), the personality traits of politicians (X_{22}), and network relationships (X_{24}), had a statistically significant multiple correlation with factors affecting public popularity of local politicians (Y) at the 0.000 level.

The multiple correlation coefficient was .611, and these factors accounted for 37.3% of the variance (standard error) and 45.0% of the variance in overall popularity (Y); 3) patterns for enhancing public popularity included trust and participation in local politics under a democratic system, respect for rules and regulations to resolve disputes, and constructive political criticism based on community principles. Overall popularity enhancement was at a high level ($\bar{x} = 4.37$).

Keywords: Popularity, Public, Local Politician

บทนำ

ปัจจุบันนักการเมืองเป็นฐานการพัฒนากระบวนการเมืองการปกครองของประเทศ เพราะเป็นบุคคลที่ประชาชนมอบอำนาจให้ทำหน้าที่แทนตน จำเป็นอย่างยิ่งที่นักการเมืองจะต้องมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และเหมาะสมกับการได้รับความไว้วางใจจากประชาชนเจ้าของอำนาจ สำหรับคุณสมบัติของการเป็นนักการเมืองที่ดี ได้มีนักวิชาการได้ให้ความเห็นไว้หลายประการ โดยเห็นว่า นักการเมืองที่ดีต้องมีคุณภาพสูง มีคุณวุฒิที่เป็นประโยชน์ต่อการบริหารประเทศ มีคุณประโยชน์ ทำงานเพื่อส่วนรวมด้วยความเสียสละไม่เห็นแก่ตัว มีวิสัยทัศน์กว้างไกล ตื่นตระหนกน้อย เมื่อต้องเผชิญสถานการณ์เฉพาะหน้า มีคุณลักษณะชีวิตที่ดี มีลักษณะพื้นฐานการดำเนินชีวิตเสมอต้นเสมอปลาย มีประวัติดี มีการดำเนินชีวิตตั้งแต่อดีตไปรุ่งใส ทั้งในชีวิตหน้าที่การงานและชีวิตส่วนตัว มีคุณวาจา คุณกริยา มีวาทศิลป์ ไม่โกหก ไม่กลับกลอก ไม่ปลิ้นปล้อน สามารถพูดจาสื่อสารได้ดีกับบุคคลทุกระดับ และที่สำคัญมีคุณธรรม จริยธรรม ซื่อสัตย์จริงใจต่อประชาชนและประเทศชาติ (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, 2539)

นักการเมืองท้องถิ่นมีความสำคัญต่อการพัฒนาท้องถิ่นและชุมชน พฤติกรรมของนักการเมืองท้องถิ่น ทั้งนี้เนื่องจากการศึกษาวิจัยที่พบ มักจะมุ่งเน้นในการศึกษาเกี่ยวกับในด้านทัศนคติเป็นส่วนมาก ส่วนในด้านพฤติกรรมพบว่ามีผู้ศึกษาจำนวนไม่มากนัก ซึ่งบทบาทของนักการเมืองท้องถิ่น ถือเป็นชนชั้นนำ (Elite) ในชุมชน ที่มีบทบาทอย่างมาก โดยเฉพาะเทศบาลตำบล บทบาทความสำคัญเหล่านี้สะท้อนอิทธิพลทางปฏิบัติ ที่ก่อให้เกิดผลต่อการเปลี่ยนแปลง หรือมุ่งประสงค์ให้สอดคล้องต่อความต้องการของชุมชน เป็นไปในทิศทางที่สอดคล้องกับกระแสการกระจายอำนาจรัฐ ที่พยายามเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมพัฒนาท้องถิ่น ที่สัมพันธ์ต่อการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของตนเองได้ตามเจตนารมณ์ ที่สะท้อนการวางแผนกระบวนการกำหนดนโยบายของ

เทศบาลตำบล ผู้กำหนดทิศทางการพัฒนาแล้วเกิดจากนักการเมืองท้องถิ่นทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ โดยเฉพาะการแสดงบทบาทกำหนดนโยบายการพัฒนาเทศบาลตำบล จากความสำคัญ ของบทบาทหน้าที่ของนักการเมือง การปฏิบัติหน้าที่ของนักการเมืองการสร้างค่านิยมทาง การเมืองกับประชาชน ที่กล่าวมานั้น แม้ว่าได้มีการศึกษาและสังเกตการณ์พฤติกรรมของคนไทย โดยทั่วไปค่านิยมทางการเมืองกับนักการเมือง จะมีความแตกต่างกันไปบ้างในบางพื้นที่ บางสังคม หรือชุมชน (พิชาย รัตนดิถ ฤ กุเกิต, 2567) ทั้งนี้ ชาวไทยมีความนิยมต่อนักการเมือง มากกว่า เลือกรพรรคการเมือง เพราะใกล้ชิดพื้นที่ ทราบปัญหาในพื้นที่ พร้อมช่วยเหลือ ให้คำปรึกษา และทำ กิจกรรมร่วมกับประชาชนเป็นประจำ

จากปัญหาและความสำคัญของการแสดงบทบาทการพัฒนาของนักการเมืองท้องถิ่น บาง พื้นที่ไม่ตอบสนองความต้องการของประชาชน บางพื้นที่ผู้บริหารท้องถิ่นมีภาพลักษณ์เป็นผู้มี อิทธิพล เนื่องจากพื้นที่จังหวัดเพชรบุรีมีนักการเมืองท้องถิ่นหลายกลุ่ม ปัจจุบันล้วนยอมรับบทบาท นักการเมืองบ้านใหญ่ของจังหวัด อะไรที่เป็นสาเหตุของความสนใจต่อนักการเมืองท้องถิ่น ประชาชนสนใจกิจกรรมทางการเมืองตามลักษณะส่วนบุคคล หรือเพราะพฤติกรรมทางการเมือง ของประชาชนกับความสัมพันธ์ที่มีต่อนักการเมืองท้องถิ่น เป็นความสัมพันธ์เชิงอำนาจและมี การยอมรับบทบาทหน้าที่ของประชาชนในพื้นที่จังหวัดเพชรบุรี

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาบริบท สภาพปัจจุบันด้านค่านิยมของประชาชนที่มีต่อนักการเมือง ท้องถิ่นในจังหวัดเพชรบุรี
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อค่านิยมของประชาชนที่มีต่อนักการเมืองท้องถิ่นใน จังหวัดเพชรบุรี
3. เพื่อนำเสนอรูปแบบการเสริมสร้างค่านิยมของประชาชนที่มีต่อนักการเมือง ท้องถิ่นในจังหวัดเพชรบุรี

วิธีดำเนินการวิจัย

บทความวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสานแบบผสานวิธี (Mixed Methods Research) ประกอบด้วยขั้นตอนในการดำเนินโครงการวิจัยดังนี้

1. รูปแบบของการวิจัย การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสานวิธี คือ การวิจัยเชิง คุณภาพ (Qualitative Research) เป็นข้อมูลหลัก และการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เพื่อสนับสนุนความสมบูรณ์และน่าเชื่อถือ โดยมีขั้นตอนการวิจัย ดังนี้

2. ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

2.1 การวิจัยเชิงปริมาณ ได้แก่ ประชากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรี ที่เป็นประชาชนอายุ 18 ปีขึ้นไป จำนวน 11,550 คน (สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง, 2567) โดยผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling) คือ กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยสูตรของยามานะ (Yamane, T., 1973) ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 หรือมีค่าความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5 ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด จำนวน 387 คน ซึ่งได้ใช้การสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง

2.2 การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ได้แก่ การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ นักวิชาการหรือผู้ปฏิบัติงานด้านรัฐศาสตร์ จำนวน 3 รูป/คน ผู้บริหารหรือผู้ปฏิบัติการส่วนภูมิภาค จำนวน 3 รูป/คน นักการเมืองหรือผู้ปฏิบัติการท้องถิ่น จำนวน 3 รูป/คน ผู้บริหารหรือผู้ปฏิบัติการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 3 รูป/คน ประชาชน จำนวน 5 รูป/คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 17 รูป/คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง โดยผู้วิจัยจัดทำขึ้นตามวัตถุประสงค์ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaires) เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ซึ่งมีการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาที่มีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยใช้เทคนิค IOC จากการคำนวณค่าและคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องพบว่า มีค่าดัชนีความสอดคล้องที่ 0.80 - 1.00 และได้ค่าความเชื่อมั่นในภาพรวมเท่ากับ 0.956

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลที่หลากหลาย เพื่อให้ได้ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา โดยมีวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

4.1 การวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ประกอบด้วย 1) นักวิชาการหรือผู้ปฏิบัติงานด้านรัฐศาสตร์ จำนวน 3 รูปหรือคน 2) ผู้บริหารหรือผู้ปฏิบัติการส่วนภูมิภาค จำนวน 3 คน 3) นักการเมืองหรือผู้ปฏิบัติการท้องถิ่น จำนวน 3 คน 4) ผู้บริหารหรือผู้ปฏิบัติการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 3 คน และ 5) ประชาชน จำนวน 5 คน พร้อมทั้งการบันทึกเทป

4.2 การวิจัยเชิงปริมาณ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) จากประชาชนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป ที่เป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลช่องสะแก อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี ประชาชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลเขาย้อย อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี และประชาชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลไร่สะท้อน อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี จำนวน 387 คน

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

คณะผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามเนื้อหา (Content analysis) แล้วสรุปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยการวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลจากการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยจะนำข้อมูลจากการวิเคราะห์จากเอกสาร ประกอบกับข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์ (Interview Form) หลังจากนั้น ผู้วิจัยยืนยันความน่าเชื่อถือได้ของข้อมูลด้วยการให้บุคคลที่อยู่ในปรากฏการณ์ที่ศึกษา และบุคคลที่มีความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่ทำการศึกษาตรวจสอบและรับรองความถูกต้อง การแปลข้อมูลพร้อมให้ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม ทักท้วงหรือยอมรับข้อมูลที่น่าเสนอ ซึ่งการตรวจสอบความน่าเชื่อถือได้ของข้อมูลด้วยวิธีนี้ ผู้วิจัยใช้กับข้อมูลเบื้องต้นและข้อมูลที่เป็นส่วนที่ผู้วิจัยได้ตีความแล้วนำข้อมูลจากการสัมภาษณ์โดยผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Information) นำมาวิเคราะห์เชิงพรรณนาและการนำเสนอภาพกิจกรรมและชุดองค์ความรู้ (หนังสือสรุปองค์ความรู้) และวิธีทัศนัยบรรยากาศการสังเคราะห์ข้อมูลในพื้นที่ให้ได้ผลเชิงประจักษ์ และนำผลไปใช้ประโยชน์ได้จริงในวงกว้าง ที่มุ่งเน้นการวิเคราะห์สรุปตามสาระสำคัญด้านเนื้อหาที่กำหนดไว้ วิเคราะห์เนื้อหา ซึ่งผู้วิจัยหาความสัมพันธ์ของตัวแปรต้นและตัวแปรตาม โดยการใช้องค์ประกอบผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์เสนอข้อมูล ประกอบการวิเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantitative Research)

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อความนิยมของประชาชนที่มีต่อนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดเพชรบุรี” โดยการนำข้อมูลทั้งหมดไปวิเคราะห์และสังเคราะห์ ตามวัตถุประสงค์การวิจัยดังนี้

1. บริบท สภาพปัจจุบันด้านความนิยมของประชาชนที่มีต่อนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดเพชรบุรี ได้แก่ 1) ด้านภูมิหลังของนักการเมือง นักการเมืองยุคแรกยึดโยงกับการปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สารวัตรกำนัน ปัจจุบันผู้เข้าถึงตำแหน่งเปลี่ยนแปลงมาจากฐานธุรกิจ ทั้งนี้ การเมืองจังหวัดเพชรบุรี มีการสืบทอดตำแหน่ง สืบทอดอำนาจทางการเมือง โดยมีความ

เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์แบบเครือข่ายและการสนับสนุนจากกลุ่มผลประโยชน์ ซึ่งส่งผลให้โครงสร้างอำนาจท้องถิ่นมีความต่อเนื่องและมีความมั่นคง 2) ด้านสภาพเศรษฐกิจรอบครีว นักรการเมืองเป็นอาชีพหนึ่งที่จะมีตัวแทนเป็นทายาทรับช่วงส่งต่อการทำงาน ขณะที่บทบาททางการเมืองกับบทบาทในสถานะครอบครัว มักจะนำมาเชื่อมโยงกันจนแยกบทบาทไม่ออก จึงทำให้บทบาทสภาพเศรษฐกิจของครอบครัวมีการต่อยอดจากรุ่นสู่รุ่น และ 3) ด้านอิทธิพลทางการเมือง บ้านใหญ่ ฐานอำนาจทางการเมือง ระบบอุปถัมภ์ การเปลี่ยนความสัมพันธ์ ชุมมือปืน สู้อำนาจแฝง ในระบบราชการ ที่เชื่อมโยงกับระบบทางการเมืองในภาพใหญ่ โดยเฉพาะในช่วงเวลาที่นักรการเมืองท้องถิ่นเริ่มเปลี่ยนแปลง สำหรับผลการวิจัยเชิงปริมาณภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.28$, S.D.= .471)

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความนิยมของประชาชนที่มีต่อนักรการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดเพชรบุรี พบว่า ผลการวิเคราะห์ผลการถดถอยเชิงซ้อน (Multiple Regression Analysis) โดยวิธี Stepwise ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อความนิยมของนักรการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดเพชรบุรี และ ปัจจัยที่ส่งผลต่อความนิยมของประชาชนที่มีต่อนักรการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดเพชรบุรี พบว่า ด้านค่านิยมสถานะทางสังคม (X_{21}) ด้านลักษณะนิสัยของนักรการเมือง (X_{22}) ด้านความสัมพันธ์กับเครือข่าย (X_{24}) มีความสัมพันธ์แบบพหุคูณ กับ ปัจจัยที่ส่งผลต่อความนิยมของประชาชนที่มีต่อนักรการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดเพชรบุรี (Y) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.000 (Sig) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ เป็น .611 (R) และสามารถพยากรณ์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความนิยมของประชาชนที่มีต่อนักรการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดเพชรบุรี ได้ร้อยละ 37.3 (R Square) มีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์เท่ากับ .20 (Std. Error of the Estimate)

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์ พบว่า ด้านความสัมพันธ์กับเครือข่าย (X_{24}) สามารถพยากรณ์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความนิยมของประชาชนที่มีต่อนักรการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดเพชรบุรีได้สูงสุด ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติระดับ เท่ากับ 0.000 (Sig) มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยในรูปคะแนนดิบ (B) เท่ากับ .173 มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน (Beta) เท่ากับ .329 รองลงมาคือ ด้านลักษณะนิสัยของนักรการเมือง (X_{22}) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติระดับ เท่ากับ 0.000 (Sig) มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยในรูปคะแนนดิบ (B) เท่ากับ .145 มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน (Beta) เท่ากับ .255 และน้อยสุดคือ ด้านค่านิยมสถานะทางสังคม (X_{21}) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติระดับ เท่ากับ 0.000 (Sig) มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยในรูปคะแนนดิบ (B) เท่ากับ .109 มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน (Beta) เท่ากับ .201

สมการพยากรณ์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความนิยมของประชาชนที่มีต่อนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดเพชรบุรี สามารถแสดงในรูปคะแนนดิบเป็นดังนี้

$$Y = 2.515 + 0.173X_{24} + 0.145X_{22} + 0.109X_{21}$$

สรุปได้ว่า ตัวแปรปัจจัยที่ส่งผลต่อความนิยมของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดเพชรบุรี ส่งผลต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อความนิยมของประชาชนที่มีต่อนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดเพชรบุรี คือ สามารถปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H_1) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 และพบว่า ปัจจัยด้านความสัมพันธ์กับเครือข่ายส่งผลต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อความนิยมของประชาชนที่มีต่อนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดเพชรบุรีมากที่สุด

3. รูปแบบการเสริมสร้างความนิยมของประชาชนที่มีต่อนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดเพชรบุรี ได้แก่ 1) ด้านความเชื่อมั่นในระบอบประชาธิปไตย สอดคล้องกับการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย เพราะการที่ประชากรในจังหวัดอยู่ภายใต้อิทธิพลของกลุ่มการเมืองย่อย จะทำให้เกิดการถ่วงดุลซึ่งกันและกัน เป็นกลไกเปิดโอกาสให้แต่ละกลุ่มการเมืองใช้โอกาสแสดงความเห็น ผ่านตัวแสดงบทบาทของกลุ่ม ไม่ว่าจะเป็นผู้นำชุมชน ผู้นำแบบไม่เป็นทางการ ผู้นำองค์กร ฯลฯ ประชาชนจึงเชื่อมั่นในระบบประชาธิปไตยเพราะสอดคล้องกับสภาพทางสังคม วัฒนธรรมของพวกเขา 2) ด้านการมีส่วนร่วมทางการเมือง การที่กลไกประชาธิปไตยเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมทางการเมืองนั้น ย่อมทำให้ประชาชนรู้สึกเป็นหนึ่งเดียวกันท้องถิ่นตนเองมากยิ่งขึ้น รู้สึกถึงความสำคัญกับบทบาทของตนเองว่าตนนั้นได้กลายเป็นส่วนหนึ่งในกลไกที่ใช้ขับเคลื่อนท้องถิ่นตามระบอบประชาธิปไตย รวมไปถึงการเป็นกลไกตรวจสอบทางการเมืองที่เข้มแข็ง ซึ่งจะคอยถ่วงดุลกับการคอร์รัปชันได้ด้วยเช่นกัน 3) ด้านการเคารพกฎ กติกา และระเบียบที่เป็นประชาธิปไตย จังหวัดเพชรบุรีประชากรมีความแตกต่างหลากหลาย ทั้งในด้านเชื้อชาติ ระบบเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม การที่จะหลอมรวมความแตกต่างหลากหลายให้เข้าด้วยกันหรือให้สามารถธำรงสถานะของความแตกต่างเหล่านี้เอาไว้ได้โดยไม่เกิดข้อพิพาท ย่อมจะต้องได้รับความร่วมมือจากแต่ละกลุ่มให้เคารพในกฎ กติกา ที่ถูกกำหนดไว้ร่วมกัน ต่างฝ่ายต่างใช้กฎ กติกา เป็นแนวทางในการแสวงหาข้อยุติในยามเกิดกรณีพิพาท สังคมก็จะสงบร่มเย็น นักการเมืองที่ปฏิบัติตนสอดคล้องกับวิถีทางดังกล่าว ประชาชนก็จะมองว่าเป็นผู้รู้กฎกติกาและได้รับการยอมรับจากทุกกลุ่มของสังคมที่มีความหลากหลาย และ 4) ด้านการแสดงออกเชิงวิพากษ์วิจารณ์ทางการเมืองเชิงสร้างสรรค์ การให้แต่ละกลุ่มประชากรที่มีความเป็นพหุสังคมนิยมได้ออกมาแสดงความคิดเห็นนั้น ย่อมเป็นการเปิดกว้างและให้เกียรติซึ่งกันและกัน ไม่เกิดการเหลื่อมล้ำต่ำสูง ทุกกลุ่มจะเป็นพลเมืองที่มีความเท่าเทียมกัน สามารถบอกกล่าวสภาพปัญหาที่ตนเองกำลังประสบในพื้นที่ของตนเองได้

อย่างถึถ้วน สิ่งเหล่านี้จะกลายเป็นแรงสนับสนุนทางการเมืองที่สำคัญในอนาคต นักการเมืองที่สามารถใช้เวทีประชาคมเข้าหาชาวบ้าน เข้าหาชุมชน รับฟังความคิดเห็นของชาวบ้านและประชาชน ย่อมจะได้รับความนิยมจากประชาชนเป็นการตอบแทนเช่นเดียวกัน สำหรับผลการวิจัยเชิงปริมาณ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.37$, S.D. = .418)

อภิปรายผลการวิจัย

การอภิปรายผลการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยจะนำเสนอปัจจัยที่ส่งผลต่อความนิยมของประชาชนที่มีต่อนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดเพชรบุรี จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจะนำเสนอประเด็นที่สำคัญและมีความน่าสนใจในแง่มุมทางวิชาการ โดยนำมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. บริบท สภาพปัจจุบันด้านความนิยมของประชาชนที่มีต่อนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดเพชรบุรี ได้แก่ 1) ด้านภูมิหลังของนักการเมือง การสืบทอดอำนาจทางการเมือง ตามความสัมพันธ์แบบเครือญาติ 2) ด้านสภาพเศรษฐกิจรอบครัว บทบาททางการเมืองเชื่อมโยงจากรุ่นสู่รุ่น และ 3) ด้านอิทธิพลทางการเมือง มีฐานอำนาจทางการเมืองระบบอุปถัมภ์ การเปลี่ยนผ่านจากความสัมพันธ์ สู่อำนาจแฝงในระบบราชการ เชิงปริมาณภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.28$, S.D.= .471) ทั้งนี้เป็นเพราะประเด็นทางการเมืองที่สนับสนุนกระแสอนุรักษ์นิยม และบทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นที่ประชาชนยอมรับอำนาจบารมี สอดคล้องกับการวิจัยของประคอง มาโต (2564) เรื่อง “การส่งเสริมความนิยมทางการเมืองของประชาชนมีต่อนักการเมืองในจังหวัดอุทัยธานี” พบว่า 1) ด้านค่านิยมเชิงผลประโยชน์ นักการเมืองวางแผนการทำประโยชน์ ศึกษาปัญหา รับฟังปัญหาของพื้นที่ เข้าช่วยเหลือความเดือดร้อนที่มี มีจิตในการพัฒนาคิดถึงประชาชนเป็นหลัก 2) ด้านความนิยมสถานะทางสังคม นักการเมืองมีสถานะทางการเงินที่ดีครอบครัวมีฐานะ 3) ด้านการกล่อมเกลางานทางการเมือง การสื่อสารกับประชาชน นักการเมืองติดบอร์ดให้ความรู้ความเข้าใจติดบอร์ดรับฟังปัญหาในพื้นที่ 4) ด้านลักษณะนิสัยของนักการเมือง นักการเมืองเป็นผู้มีลักษณะชอบช่วยเหลือประชาชน มีความซื่อสัตย์สุจริต ตรงไปตรงมา พูดจริงทำจริง และเป็นคนดี 5) ด้านความรู้ความสามารถพิเศษของนักการเมือง นักการเมืองเป็นผู้มีความสามารถในการบริหาร การปกครอง มีเทคนิควิธีการหางบประมาณ มีความรู้ มีการศึกษา 6) ด้านมีประสบการณ์ทางการเมือง เคยเป็นนักการเมืองมาก่อน มีความรู้ มีประสบการณ์ทางการเมือง 7) ด้านความสัมพันธ์กับเครือข่าย นักการเมืองมีความสัมพันธ์กับเครือข่ายกับชุมชน ผู้นำท้องถิ่นเข้าถึงประชาชนทุกระดับ ทั้งนี้เป็นเพราะภูมิหลังของนักการเมืองท้องถิ่น ที่แสดงบทบาทปกป้องดูแลความปลอดภัยของประชาชน ที่สอดคล้องกับการวิจัยของพระสมุห์อาคม อาคมธีโร (กฤษณาจนามณี) (2565) เรื่อง

“พุทธบูรณาการการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในระบบประชาธิปไตยของจังหวัดเพชรบุรี” พบว่า อุปสรรคสำคัญ คือ การแสวงหาประโยชน์ให้แก่พวกพ้อง เครือญาติ อันทำให้เกิดการผูกขาดอำนาจทางการเมืองโดยกลุ่มผู้มีอิทธิพลที่ประชาชนเกรงกลัวผู้บริหารท้องถิ่นให้ความสำคัญต่อการรับใช้ประชาชน

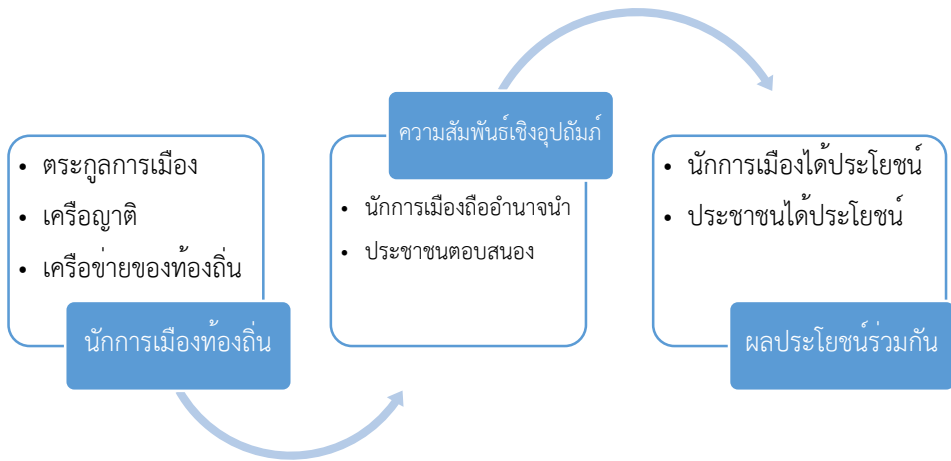
2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความนิยมของประชาชนที่มีต่อนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดเพชรบุรี ได้แก่ 1) ด้านค่านิยมสถานะทางสังคม ชนชั้นนำตามตระกูล ยอมรับจารีตประเพณี ปัจจุบันเปลี่ยนแปลงบ้าง 2) ด้านลักษณะนิสัยของนักการเมือง มีระบบอุปถัมภ์ มีความสัมพันธ์กับกลุ่มอิทธิพลในพื้นที่ อาทิ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน นักธุรกิจท้องถิ่น 3) ด้านประสบการณ์ทางการเมืองผู้บริหาร และบุตรถือว่ามีประสบการณ์ทางการเมือง และ 4) ด้านความสัมพันธ์กับเครือข่าย เป็นความสัมพันธ์ทางเครือญาติและกลุ่มในสังคม เชิงปริมาณระดับมาก ($\bar{X} = 4.34$) ทั้งนี้ ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร พบว่า บริบท สภาพปัจจุบันด้านความนิยมของประชาชนที่มีต่อนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดเพชรบุรี และ ปัจจัยที่ส่งผลต่อความนิยมของประชาชนที่มีต่อนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดเพชรบุรี มีความสัมพันธ์ในทางบวก กับ รูปแบบการเสริมสร้างความนิยมของประชาชนที่มีต่อนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดเพชรบุรี อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 เชิงปริมาณภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.34$, S.D. = .481) การวิจัยของสุมาลี บุญเรือง และคณะ (2566) เรื่อง “การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมความนิยมทางการเมืองของประชาชนที่มีต่อนักการเมืองในจังหวัดบุรีรัมย์” พบว่า สภาพทั่วไปและปัญหาอุปสรรค ได้แก่ ประชาชนมีความนิยมเลือกนักการเมืองกลุ่มดั้งเดิม ผู้นำคนเดิมที่เป็นคนในพื้นที่มายาวนาน จึงเกิดความเชื่อถือไว้วางใจในการตัดสินใจเลือกนักการเมืองกลุ่มเดิม แต่หาเสียงกับประชาชนแล้วไม่สามารถทำตามสัญญาได้ ทั้งนี้ ปัญหาคือการสร้างรายได้ให้กับประชาชน ไม่ทั่วถึง ความเจริญกระจุกตัวภายในพื้นที่เมืองของจังหวัด การวิจัยของพระครูศรีธรรมวิเทศ (ประเสริฐ ปญโญภาโส) (2563) เรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร” พบว่า หน่วยงานรัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรจัดเวทีสาธารณะให้ผู้ลงสมัครรับเลือกตั้งได้นำเสนอตนเอง แสดงภูมิรู้ และความสามารถให้ประชาชนได้ทราบ และการวิจัยของอนุชา พละกุล (2565) เรื่อง “การบูรณาการหลักธรรมาธิปไตยเพื่อส่งเสริมการตื่นตัวทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของเยาวชนจังหวัดเพชรบุรี” พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตื่นตัวทางการเมืองของเยาวชนจังหวัดเพชรบุรีกับหลักอภิธานิยธรรม 7 เป็นความสัมพันธ์เชิงบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ($F = 4.640$, sig = 0.000) กับหลักอภิธานิยธรรม 7 มีความสัมพันธ์เชิงบวก โดยมีค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม (r) อยู่ในระดับ 0.077 และโดยพิจารณา

จากการปรับมาตรฐานของตัวแปร ร้อยละ 6.0 – 7.0 ในการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุและค่า สปส. Beta โดยมีตัวแปรที่มีความสัมพันธ์เชิงเหตุ – ผล กับหลักการบริหารนิยธรรม 7 ไม่มีความสัมพันธ์ เชิงเหตุผล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3. รูปแบบการเสริมสร้างความนิยมของประชาชนที่มีต่อนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัด เพชรบุรี ได้แก่ รูปแบบการเสริมสร้างความนิยมของประชาชน ได้แก่ 1) ด้านความเชื่อมั่นในระบอบ ประชาธิปไตย ยึดการปกครองระบอบประชาธิปไตย 2) ด้านการมีส่วนร่วมทางการเมือง ประชาชน ชับเคลื่อนท้องถิ่นตามระบอบประชาธิปไตย 3) ด้านการเคารพกฎ กติกา และระเบียบที่เป็น ประชาธิปไตย ทุกกลุ่มเคารพเพื่อยุติข้อพิพาท และ 4) ด้านการแสดงออกเชิงวิพากษ์วิจารณ์ทาง การเมืองเชิงสร้างสรรค์ พลเมืองมีส่วนร่วมการประชาคม เชิงปริมาณภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.37$, S.D. = .418) สอดคล้องกับการวิจัยของไพวรรณ ปุริมาต (2563) เรื่อง “พลวัตทาง การเมืองกับการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนักการเมืองท้องถิ่น” พบว่า รูปแบบการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนักการเมือง ท้องถิ่น ได้แก่ 1) การมีความเชื่อมั่นต่อระบอบประชาธิปไตย ต้องคำนึงถึงหลักสิทธิเสรีภาพขั้น พื้นฐาน 2) การยึดมั่นในศักดิ์ศรีของมนุษย์ ต้องถูกคุ้มครองโดยกฎหมาย 3) การเคารพกติกา ประชาธิปไตย ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมตรวจสอบการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 4) การร่วมกิจกรรมทางการเมือง สนับสนุนให้ประชาชนวางแผนพัฒนาท้องถิ่น 5) การมีสำนึกใน หน้าที่พลเมือง ทำหน้าที่และรับผิดชอบต่อการเมือง 6) การมองโลกในแง่ดี สร้างความไว้วางใจให้ เข้ามาจัดกิจกรรมทางการเมือง 7) การวิพากษ์วิจารณ์อย่างมีเหตุผลและสร้างสรรค์ แสดงความ คิดเห็นต่อการปฏิบัติงานตามกฎหมายและคุณธรรม และ 8) การไม่มีจิตใจแบบเผด็จการ รักความ เป็นธรรม สำนึกในพันธะหน้าที่ต่อสังคม โดยใช้อำนาจเป็นธรรม และสอดคล้องกับงานวิจัยของพระ มหาชาติเชื้อ วชิรญาโณ (ประเสริฐไทย) (2565) เรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนที่ มีผลต่อการเลือกตั้ง พ.ศ. 2562 อำเภอสรีบุญเรือง จังหวัดหนองบัวลำภู” พบว่า ควรปลูกฝัง อุดมการณ์ ควรสร้างจิตสำนึกการมีส่วนร่วมของประชาชน ควรจัดสัมมนา เพื่อให้ความรู้ความเข้าใจ ทางการเมืองที่ถูกต้อง ทำให้ประชาชนตระหนักถึงสิทธิและหน้าที่ความเป็นพลเมืองตนที่มีอยู่ตาม รัฐธรรมนูญ

องค์ความรู้ใหม่

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความนิยมของประชาชนที่มีต่อนักการเมืองท้องถิ่นใน จังหวัดเพชรบุรี ผู้วิจัยขอเสนอองค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย ดังนี้

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

จากภาพข้างต้นจะเห็นได้ว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความนิยมของประชาชนที่มีต่อนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดเพชรบุรี พบประเด็นสำคัญดังนี้ นักการเมืองท้องถิ่น : ตระกูลการเมือง มีความผูกพันจากรุ่นสู่รุ่น เกิดความมั่นคงด้านบารมีแบบ “บ้านใหญ่” ที่มีอำนาจผูกขาดตามท้องที่ท้องถิ่น จังหวัด และประเทศ เครือญาติ สืบทอดอำนาจทางการเมืองของตระกูล อาทิ การแต่งตั้งตำแหน่งสำคัญ ตัวแทนหาเสียง เครือข่ายอุปถัมภ์ โดยมีการช่วยเหลือกันในเชิงทรัพยากร การเงิน หรือผลประโยชน์ เครือข่ายของท้องถิ่น ที่มีสายใยอำนาจในชุมชน ความสัมพันธ์เชิงอุปถัมภ์ : นักการเมืองถืออำนาจนำการเมืองเชิงระบบอุปถัมภ์ และเครือข่ายทางสังคมระดับท้องถิ่น ซึ่งมักจะมีลักษณะของผลประโยชน์ทับซ้อน และการใช้สายสัมพันธ์ส่วนตัวในการสร้างอำนาจร่วมกับประชาชน ตอบสนองต่อการสนับสนุนบุคคลหรือกลุ่มในเครือข่ายของตน เพื่อแลกกับความภักดีหรือผลประโยชน์ร่วมกัน ผลประโยชน์ร่วมกัน : นักการเมืองได้ประโยชน์ในความสัมพันธ์ นำไปสู่การสร้างผลประโยชน์ร่วมกัน อาทิ การจัดสรรงบประมาณโครงการตามเครือข่ายที่มีลักษณะผลประโยชน์ทับซ้อน และการใช้สายสัมพันธ์ส่วนตัวในการสร้างอำนาจ

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรมีนโยบายที่จะช่วยกระจายอำนาจและกระจายทรัพยากรไม่ให้ถูกถือครองอยู่ในมือของกลุ่มการเมืองย่อย

2. องค์การบริหารส่วนจังหวัด ควรนโยบายที่มีความโปร่งใสในการบริหารงานและจัดสรรงบประมาณ
3. สำนักงานคณะกรรมการเลือกตั้งประจำจังหวัดเพชรบุรี ควรมีนโยบายตามหลักคุณธรรมและจริยธรรม

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. ภาคประชาชน สามารถนำไปปรับใช้เพื่อเรียกร้องความต้องการตามกฎหมายและการพัฒนาที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน
2. นักการเมืองสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกประเภท สามารถนำไปปรับใช้เพื่อกำหนดนโยบายของท้องถิ่น ที่สามารถแก้ไขปัญหาและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนได้อย่างเป็นรูปธรรม
3. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถนำผลการวิจัยไปปรับใช้เชิงนโยบายที่เหมาะสมตามไตรมาสที่สามารถปฏิบัติการได้เหมาะสม ซึ่งเป็นไปตามความต้องการของประชาชน

เอกสารอ้างอิง

- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2539). *อนาคตผู้นำการเมืองไทยในสองทศวรรษหน้า*. กรุงเทพฯ : ชัค เซสมิเดีย.
- ประคอง มาโต. (2564). *การส่งเสริมความนิยมทางการเมืองของประชาชนมีต่อนักการเมืองในจังหวัดอุทัยธานี*. (ดุษฎีนิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์). บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระครูศรีธรรมวิเทศ (ประเสริฐ ปณฺโญภาโส). (2563). *ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร*. (วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์). บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระมหาชาติเชื้อ วชิรญาณโณ (ประเสริฐไทย). (2565). *การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนที่มีผลต่อการเลือกตั้ง พ.ศ. 2562 อำเภอศรีบุญเรือง จังหวัดหนองบัวลำภู*. (สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์). บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระสมุห์อาคม อาคมธีโร (กุญแจนาค). (2565). *พุทธบูรณาการการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในระบอบประชาธิปไตยของจังหวัดเพชรบุรี*. (ดุษฎีนิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์). บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

- พิชาย รัตนติลก ฌ ฎุเก็ต. (2567). *ประชาชนตัดสินใจเลือกตั้งอย่างไร (2)*. เข้าถึงได้จาก <https://mgronline.com/daily/detail/9610000094514>
- ไพวรรณ ปุริมาตร. (2563). *พลวัตทางการเมืองกับการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนักการเมืองท้องถิ่น*. (ดุขฎุณีนิพนธ์ปรัชญาดุขฎุณีบัณฑิต สาขาวิชา รัฐศาสตร์). บัณชาติวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง. (2567). *ระบบสถิติทางการทะเบียน*. เข้าถึงได้จาก <https://stat.bora.dopa.go.th/stat/statnew/statMenu/newStat/home.php>
- สุมาลี บุญเรือง และคณะ. (2566). การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมความนิยมทางการเมืองของประชาชนที่มีต่อนักการเมืองในจังหวัดบุรีรัมย์. *วารสารพุทธนวัตกรรมและการจัดการ*, 6(3), 99-112.
- อนุชา พละกุล. (2565). *การบูรณาการหลักธรรมาธิปไตยเพื่อส่งเสริมการตื่นตัวทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของเยาวชนจังหวัดเพชรบุรี*. (ดุขฎุณีนิพนธ์ปรัชญาดุขฎุณีบัณฑิต สาขาวิชา รัฐศาสตร์). บัณชาติวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- Yamane, T. (1973). *Statistics: An introductory analysis*. (3rd ed.). New York, NY : Harper & Row.